

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“ВІННИЦЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ”

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

“ЕКОЛОГІЯ”
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 101 “Екологія”
галузі знань 10 “Природничі науки”

Кваліфікація:
2211.2 “Магістр з екології і природознавства”
2310.2 “Викладач вищого навчального закладу”

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

КВНЗ “Вінницька академія неперервної освіти”

Голова Вченої ради

 Дровозюк С.І.

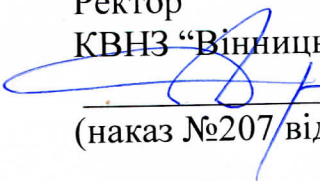
(протокол № 8 від “26 жовтня” 2016 р.)

Освітня програма

вводиться в дію з 1.11.2016 р.

Ректор

КВНЗ “Вінницька академія неперервної освіти”

 проф. Дровозюк С.І.

(наказ №207 від “2 листопада” 2016 р.)

Вінниця
2017

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Освітньої програми

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	10 "Природничі науки"
Спеціальність	101 "Еколог, викладач екології і природознавства"
Освітня кваліфікація	2211.2 "Магістр з екології і природознавства" 2310.2 "Викладач вищого навчального закладу"

ВНЕСЕНО

Кафедрою екології, природничих та математичних наук
Протокол № 9 від "11 жовтня" 2016 р.

Завідувач кафедри проф. Мудрак О.В.

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою
КВНЗ "Вінницька академія неперервної освіти"
Протокол № 8 від "26 жовтня" 2016 р.

Голова Вченої ради проф. Дровозюк С.І.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
КВНЗ "Вінницька академія неперервної освіти"
Протокол № 8 від "26 жовтня" 2016 р.

Голова Вченої ради проф. Дровозюк С.І.

НАДАНО ЧИННОСТІ ТА ВВЕДЕНО У ДІЮ

Наказ КВНЗ "Вінницька академія неперервної освіти"
№207 від 02.11.2016 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма (ОП) є нормативним документом Комунального вищого навчального закладу “Вінницька академія неперервної освіти”, в якому визначаються нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; обсягах кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; рівнів освітньої та професійної підготовки магістра.

Освітня програма (ОП) є складовою галузевої компоненти державних стандартів вищої освіти і використовується при:

- розробленні складової стандарту вищої освіти Комунального вищого навчального закладу “Вінницька академія неперервної освіти” (варіативної частини засобів діагностики якості вищої освіти);

- розробленні навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;

- визначенні змісту навчання, як бази для опановування новими спеціальностями, кваліфікаціями;

- визначенні змісту навчання в системі перепідготовки і підвищення кваліфікації.

Стандарт вищої освіти України (магістерський) рівень галузі знань 10 “Природничі науки” спеціальності 101 “Екологія” кваліфікації “Еколог, викладач екології і природознавства” затверджено та надано чинності наказом Ректора Комунального вищого навчального закладу “Вінницька академія неперервної освіти” 2 листопада 2016 року № 207.

ОП розроблено членами проектної групи:

Мудрак Олександр Васильович – доктор сільськогосподарських наук (спеціальність 03.00.16 – “екологія”), професор, завідувач кафедри екології, природничих та математичних наук КВНЗ “Вінницька академія неперервної освіти”;

Серебряков Валентин Валентинович – доктор біологічних наук (спеціальність 03.00.16 – “екологія”), професор, професор кафедри екології, природничих та математичних наук КВНЗ “Вінницька академія неперервної освіти”;

Нагорнюк Оксана Миколаївна – кандидат сільськогосподарських наук (спеціальність 03.00.16 – “екологія”), доцент кафедри екології, природничих та математичних наук КВНЗ “Вінницька академія неперервної освіти”;

Поліщук Віктор Миколайович – кандидат географічних наук (спеціальність 11.00.11 – конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів (географія та екологія), доцент кафедри екології, природничих та математичних наук КВНЗ “Вінницька академія неперервної освіти”.

1. Профіль освітньої програми

Розділ 1. Загальна інформація		
1.1	Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Комунальний вищий навчальний заклад “Вінницька академія неперервної освіти” Кафедра екології, природничих та математичних наук
1.2	Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: Магістр. Кваліфікація: “Магістр з екології і природознавства, викладач вищого навчального закладу”
1.3	Офіційна назва освітньої програми	Освітня програма “Екологія” другого (магістерського) рівня вищої освіти
1.4	Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний ступінь, 79 кредитів ЄКТС, денна форма навчання, термін навчання 1 рік 6 місяців; заочна форма навчання, термін навчання 1 рік 6 місяців
1.5	Наявність акредитації	-
1.6	Цикл/рівень	Другий (магістерський) рівень вищої освіти, що відповідає восьмому кваліфікаційному рівню НРК України.
1.7	Передумови	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
1.8	Мова(и) викладання	Українська мова
1.9	Термін освітньої програми	До 1.07.2021 року.
1.10	Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://academia.vinnica.ua/index.php/k2-showcase/kafedry/96-struktura-akademiji/108-kaf-ekologii
Розділ 2. Мета освітньої програми		
2.1	Формування загальних та фахових компетентностей для виконання професійних завдань і обов’язків освітнього та інноваційного характеру в галузі сучасної екології та методики вищої освіти, здатності до самостійної наукової діяльності в різноманітних установах і організаціях, педагогічної діяльності в умовах закладів вищої освіти та організаційно-управлінської діяльності в органах державної влади з метою утвердження соціальної справедливості, демократії, забезпечення прав і свобод людини, сталого розвитку на основі світових та європейських стандартів	
Розділ 3. Характеристика освітньої програми		
3.1	Предметна область (галузь знань, спеціальність, кваліфікація)	Галузь знань: 10 “Природничі науки” Спеціальність: 101 “Екологія” Кваліфікація “Еколог, викладач екології і природознавства”
3.2	Орієнтація освітньої програми	Програма професійна: структура програми передбачає динамічне та інтерактивне навчання. Програма пропонує комплексний підхід до вирішення сучасних екологічних проблем на локальному, регіональному і національному рівнях. Дисципліни та модулі програми засновані на теоретичних знаннях, які тісно пов’язані з практичними навичками. Програма дозволяє студентам набути необхідних навичок в галузі охорони навколишнього природного середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку.

3.3	Основний фокус освітньої програми	Загальна програма: “Екологія”. Акцент робиться на здобутті навичок і знань з екології, охорони навколишнього природного середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку, що передбачає визначену зайнятість і можливість подальшої освіти та кар’єрного зростання: магістерські професійні та наукові програми.
3.4	Особливості програми	Впродовж навчання застосовуються інноваційні технології електронного навчання
Розділ 4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
4.1	Придатність до працевлаштування	2211. Біологи, ботаніки, зоологи і професіонали споріднених професій 2213. Професіонали в агрономії, водному господарстві, зооінженерії, лісівництві, меліорації та заповідній справі 2310. Викладачі університетів та закладів вищої освіти 2359. Інші професіонали в галузі навчання 2419. Професіонали у сфері державної служби, маркетингу, ефективності господарської діяльності, раціоналізації виробництва, інтелектуальної власності та інноваційної діяльності 2447. Професіонали у сфері управління проектами та програмами
4.2	Подальше навчання	За умови успішного завершення навчання магістр може продовжити освіту на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.
Розділ 5. Викладання та оцінювання		
5.1	Викладання та навчання	Лекційні, практичні, семінарські й лабораторні заняття, навчальні та виробничі практики, тренінги, майстер-класи, круглі столи. Залучення студентів до участі в конференціях, олімпіадах, конкурсах, турнірах та науково-дослідних заходах. Застосування новітніх технологій навчання (інноваційного електронного навчання, ситуаційного навчання, проблемно-орієнтованого навчання, інтенсивних методів навчання, тощо)
5.2	Оцінювання	Письмові та усні екзамени, диференційовані заліки, усні презентації, поточний, модульний і семестровий контроль, кваліфікаційний екзамen, захист курсових та магістерських робіт (проектів)
Розділ 6. Програмні компетентності		
6.1	Інтегральна компетентність (ІК)	ІК. Здатність і готовність спрямувати дії на розв’язання складних непередбачуваних задач і проблем в освітній роботі в сферах сталого регіонального розвитку, природокористування, природоохоронної діяльності, екологічної безпеки, міського і районного планування.
	Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до використання знань і умінь, набутих у процесі вивчення іноземної мови, у відносинах з контрагентами та під час обробки іншомовних джерел інформації; ЗК 2. Здатність до пошуку, опрацювання та узагальнення професійної, науково-технічної інформації, знання в галузі сучасних інформаційних технологій необхідних в

6.2		<p>професійній і соціальній діяльності;</p> <p>ЗК 3. Знання принципів, методів й організаційних процедур наукової діяльності, загальнонаукових (традиційних, сучасних), конкретно-наукових (міждисциплінарних, спеціальних) методів досліджень, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності;</p> <p>ЗК 4. Здатність використовувати нормативно-правові та організаційні основи освітнього процесу у закладах вищої освіти;</p> <p>ЗК 5. Здатність працювати з інформацією, знати інформаційні потреби суспільства, інформаційно-пошукові ресурси та вміння управляти інформацією в професійній діяльності;</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань;</p> <p>ЗК 7. Здатність до колективних дій та організації взаємодії в колективі;</p> <p>ЗК 8. Здатність працювати в культурному середовищі для забезпечення успішної взаємодії у сфері науки та освіти;</p> <p>ЗК 9. Здатність працювати самостійно, автономно діяти з позиції соціальної відповідальності, займати активну життєву позицію та розвивати лідерські якості;</p> <p>ЗК 10. Здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до стандартів якості, вміння управляти комплексними діями або проектами.</p>
6.3	<p>Фахові (спеціальні) компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність і готовність аналізувати та моделювати стан і розвиток природних й штучних екосистем;</p> <p>ФК 2. Здатність використовувати спеціалізоване програмне забезпечення (мови програмування, пакети) для картографування природних, суспільних явищ і процесів та екологічних досліджень;</p> <p>ФК 3. Здатність розв'язувати широке коло екологічних проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів;</p> <p>ФК 4. Здатність аналізувати екологічні об'єкти і процеси як природного походження, так і антропогенні, з погляду фундаментальних принципів і знань природничих наук, а також на основі відповідних методик і методів;</p> <p>ФК 5. Здатність застосовувати засади і принципи державної політики у сфері охорони довкілля, раціонального природокористування, екологічної безпеки та сталого розвитку;</p> <p>ФК 6. Здатність формувати систему екологічного менеджменту та процедур управління діяльністю підприємств, складових екологічного управління, функцій, завдань органів екологічного управління;</p> <p>ФК 7. Знання щодо чинників впливу екологічно небезпечних явищ та процесів на біологічні та фізіологічні показники стану людини, здатність їх застосовувати для визначення соціальних наслідків техногенних змін стану довкілля;</p>

		<p>ФК 8. Вміння формулювати задачі моделювання, створювати моделі об'єктів і процесів у навколишньому природному середовищі та їхніх компонентах із використанням математичних, картографічних методів і геоінформаційних технологій;</p> <p>ФК 9. Володіння базовими уявленнями про глобальні проблеми людства, що сприяють розумінню причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й умінь їх використовувати у професійній і соціальній діяльності;</p> <p>ФК 10. Здатність використовувати принципи збереження біотичного і ландшафтного різноманіття, створення і реалізація екологічної та смарагдової мережі;</p> <p>ФК 11. Знання основних принципів державної політики у сфері екологічного контролю;</p> <p>ФК 12. Знання засобів проведення екологічного моніторингу, нормування й контролю стану навколишнього природного середовища;</p> <p>ФК 13. Здатність аналізувати існуючі природні комплекси, моделі збалансованого природокористування з метою сталого розвитку регіонів;</p> <p>ФК 14. Здатність застосовувати знання про сталий розвиток регіону з метою розробки конкретних інструментів регіональної екологічної політики;</p> <p>ФК 15. Вміння застосовувати основи педагогіки і психології в освітньому процесі у закладах освіти.</p>
--	--	--

Розділ 7. Програмні результати навчання

7.1	<p>ПРН 1. Вміти спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань, у тому числі в міжнародному контексті, в глобальному інформаційному середовищі;</p> <p>ПРН 2. Розробляти, керувати та управляти проектами з екології, збалансованого природокористування, сталого розвитку, оцінювати і забезпечувати якість робіт;</p> <p>ПРН 3. Розробляти та впроваджувати механізми територіального екоменеджменту, планування, здійснювати моніторинг сталого регіонального розвитку, складати плани та програми;</p> <p>ПРН 4. Моделювати природні об'єкти і процеси, застосовуючи картографічні і математичні методи та геоінформаційні технології;</p> <p>ПРН 5. Представляти результати комплексних досліджень у галузі екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування, застосовуючи сучасні картографічні і графічні методи;</p> <p>ПРН 6. Демонструвати здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, вміння генерувати нові ідеї в галузі екології, екологічної безпеки та сталого розвитку;</p> <p>ПРН 7. Уміти оцінювати біотичне і ландшафтне різноманіття та аналізувати наслідки антропогенного впливу на природне середовища;</p> <p>ПРН 8. Уміння оцінювати ресурсний потенціал територій (регіонів) з метою подальшої оптимізації природокористування;</p> <p>ПРН 9. Здатність здійснювати комплексне екологічне дослідження території, надавати еколого-економічну оцінку розвитку регіонів, розкривати специфіку стратегії сталого розвитку, характеризувати рівень розвитку окремих держав;</p> <p>ПРН 10. Здійснювати відбір, аналіз, представлення і поширення екологічної інформації, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби (в тому числі - за допомогою цифрових технологій);</p> <p>ПРН 11. Формувати в студентів уміння користуватися екологічною та</p>
-----	---

	<p>картографічною мовою в освітньому процесі, застосовувати алгоритми користування картографічною продукцією при характеристиці окремих природних і техногенних об'єктів;</p> <p>ПРН 12. Застосовувати освітні технології та методи викладання предметного матеріалу у закладах освіти.</p> <p>ПРН 13. Володіти основами професійної культури, використовувати наукову екологічну літературу українською та іноземною мовою, здатність до підготовки та редагування текстів професійного змісту державною мовою;</p> <p>ПРН 14. Використовувати графічні способи презентації екологічної літератури або власного дослідження, включно з картографічним методом, його принципами та правилами;</p> <p>ПРН 15. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження і відтворення довкілля із залученням громадськості.</p>	
Розділ 8. Ресурсне забезпечення реалізації програми		
8.1	Кадрове забезпечення	Всі науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітню програму за кваліфікацією відповідного профілю і напрямку дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи та досвід практичної роботи. У ході організації навчального процесу залучаються фахівці з досвідом дослідницької, управлінської, інноваційної, творчої та фахової роботи, іноземні лектори
8.2	Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні приміщення, комп'ютерні робочі місця, мультимедійні класи, лабораторії дозволяють повністю забезпечити освітній процес впродовж усього циклу підготовки за освітньою програмою.
8.3	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офісний веб-сайт http://academia.vinnica.ua/index.php/k2-showcase/kafedry/96-struktura-akademiji/108-kaf-ekologii містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти.

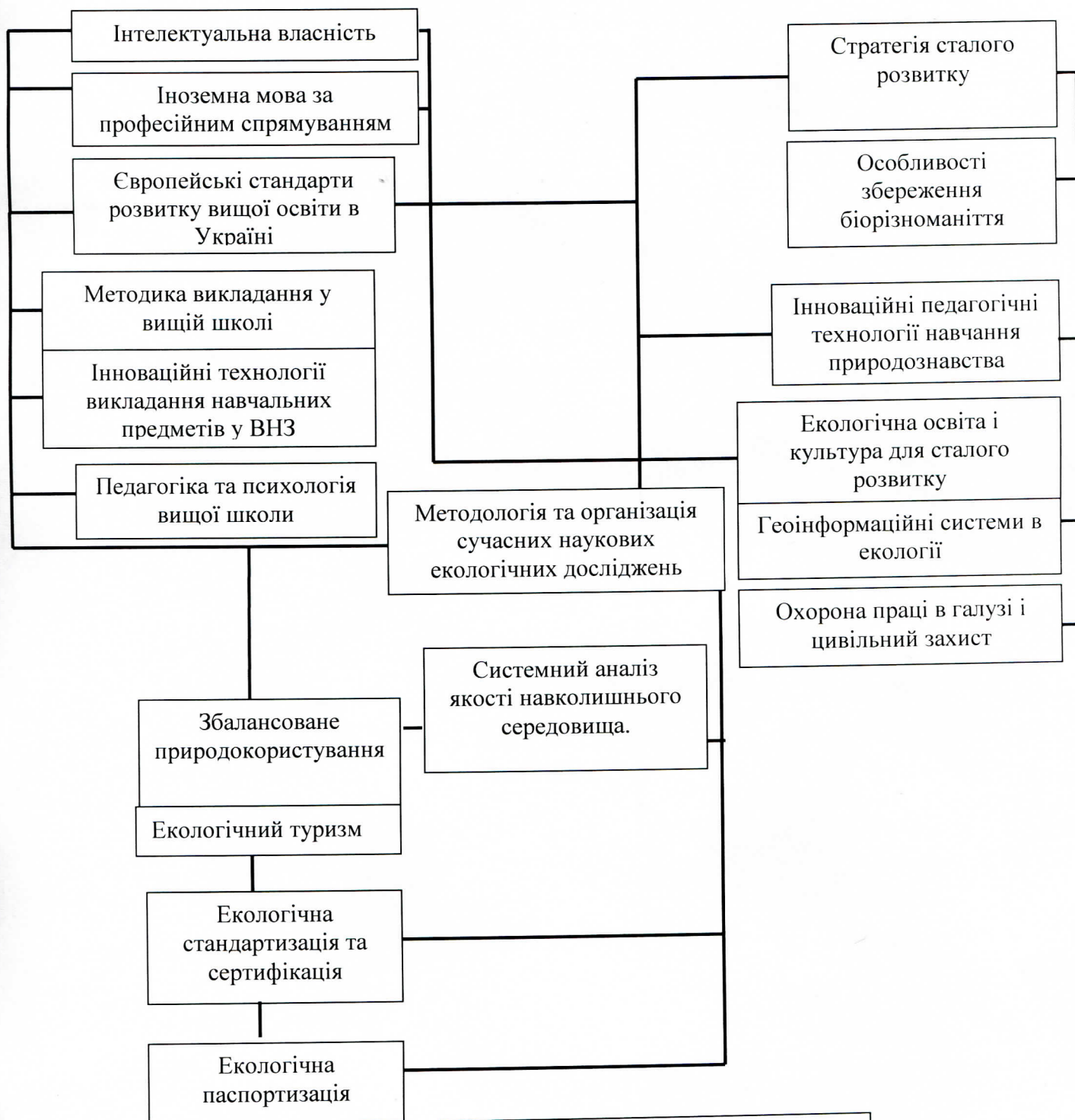
2. Перелік компонентів освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			
Цикл загальної підготовки (19 кредитів)			
ОЗП.01	Інтелектуальна власність	2	залік
ОЗП.02	Іноземна мова за професійним спрямуванням	4	екзамен
ОЗП.03	Методологія та організація сучасних наукових екологічних досліджень	3	залік
ОЗП.04	Охорона праці в галузі і цивільний захист	3	залік
ОЗП.05	Педагогіка та психологія вищої школи	3	екзамен
ОЗП.06	Методика викладання у вищій школі	2	залік
ОЗП.07	Європейські стандарти розвитку вищої освіти в Україні	2	залік
Цикл професійної підготовки (45 кредитів)			
ОПП.08	Стратегія сталого розвитку	4	екзамен
ОПП.09	Системний аналіз якості навколишнього середовища	4	екзамен
ОПП.10	Геоінформаційні системи в екології	3	екзамен
ОПП.11	Особливості збереження біорізноманіття	4	екзамен
ОПП.12	Екологічна стандартизація і сертифікація	5	екзамен
ОПП.13	Асистентська практика	6	залік
ОПП.14	Магістерська практика	8	залік
ОПП.15	Підготовка до атестації та атестація здобувачів вищої освіти	11	
	Загальний обсяг обов'язкових компонентів:	64	
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			
ВПП.01	Екологічна паспортизація	4	екзамен
ВПП.02	Екологічна освіта і культура для сталого розвитку	4	екзамен
ВПП.03	Екологічний туризм	4	залік
ВПП.04	Збалансоване природокористування	6	екзамен
ВПП.05	Інноваційні педагогічні технології навчання природознавства	4	залік
ВПП.06	Інноваційні технології викладання навчальних предметів у ВНЗ	4	залік
	Загальний обсяг вибіркового компонента:	26	
	Загальний обсяг освітньо-професійної програми	90	

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

I курс

II курс

Асистентська практика
Магістерська практика
Виконання магістерської роботи

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності рівня та обсягу знань, умінь і компетентностей здобувача вищої освіти, який навчається за освітньою програмою, вимогам стандартів вищої освіти. Атестація випускників освітньої програми “Екологія” спеціальності 101 “Екологія” кваліфікації “Еколог, викладач екології і природознавства” проводиться у формі складання кваліфікаційного екзамену, захисту магістерської роботи та завершується отриманням документу встановленого зразка про присудження йому освітнього ступеня магістра екології і природознавства, викладача вищого навчального закладу. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Компоненти Компетентності	ОЗП.01	ОЗП.02	ОЗП.03	ОЗП.04	ОЗП.05	ОЗП.06	ОЗП.07	ОП.08	ОП.09	ОП.10	ОП.11	ОП.12	ОП.13	ОП.14	ОП.15	ВП.01	ВП.02	ВП.03	ВП.04	ВП.05	ВП.06
ІК	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+
ЗК1	+	+	+	+			+	+		+	+	+	+	+	+	+				+	
ЗК2			+	+			+	+	+	+	+	+	+			+				+	
ЗК3	+	+	+		+	+	+			+			+	+	+					+	+
ЗК4	+	+			+	+	+		+				+	+	+						+
ЗК5	+	+		+			+	+			+	+	+	+	+	+					
ЗК6	+	+					+	+					+				+	+	+		
ЗК7	+	+			+	+	+		+				+								+
ЗК8	+	+			+	+	+	+	+				+	+	+						+
ЗК9	+				+	+	+		+				+	+	+						+
ЗК10	+			+			+				+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ЗК11	+						+						+								
ЗК12	+						+						+								
ФК1										+										+	
ФК2			+							+			+	+	+					+	
ФК3			+	+				+			+	+	+	+	+	+					
ФК4			+	+				+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ФК5			+	+				+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ФК6				+				+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ФК7								+		+			+	+	+		+	+	+	+	
ФК8			+					+		+			+	+	+					+	
ФК9								+		+			+	+	+					+	
ФК10								+													
ФК11				+				+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ФК12			+	+						+	+	+	+	+	+	+					
ФК13								+		+			+	+	+		+	+	+		
ФК14								+					+	+	+		+	+	+		
ФК15					+	+	+		+				+	+	+					+	+

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

Програмні результати навчання \ Компоненти	ОЗП.01	ОЗП.02	ОЗП.03	ОЗП.04	ОЗП.05	ОЗП.06	ОЗП.07	ОПП.08	ОПП.09	ОПП.10	ОПП.11	ОПП.12	ОПП.13	ОПП.14	ОПП.15	ВПП.01	ВПП.02	ВПП.03	ВПП.04	ВПП.05	ВПП.06
ПРН 1		+			+			+												+	+
ПРН 2			+	+				+	+	+	+						+		+		
ПРН 3			+	+						+			+		+		+	+	+		
ПРН 4				+				+		+			+		+		+	+			
ПРН 5	+		+	+						+			+		+		+	+			
ПРН 6	+				+						+										+
ПРН 7			+					+	+	+		+				+			+		
ПРН 8				+				+	+			+	+		+	+	+	+	+		
ПРН 9			+					+		+							+	+	+		
ПРН 10	+	+								+							+	+			
ПРН 11				+	+	+	+						+	+	+					+	+
ПРН 12		+		+	+	+	+						+	+	+					+	+
ПРН 13	+	+																			
ПРН 14				+						+			+	+	+		+	+			
ПРН 15				+				+		+			+		+						

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. ESG - http://ihed.org.ua/images/pdf/standards_and_guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
2. ISCED (МСКО) 2011 - <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
3. ISCED –F (МСКО-Г) 2013 - <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
4. Проект Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING). TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
5. Закон "Про вищу освіту" // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
6. Постанова КМУ «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29 квітня 2015 р. No266 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>.
7. Акт узгодження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за ступенями (освітньо-кваліфікаційними рівнями) бакалавра, спеціаліста, магістра та ліцензованого обсягу. Ліцензія: Серія АЕ

№636819, дата видачі 19.06.2015 р. / Додаток до листа МОН від 23 листопада 2015 р. №1/9-561.

8. Наказ МОН України «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 06.11.2015 №1151. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/zl460> -15.

9. Національний глосарій 2014 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempu_soffice.pdf.

10. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Видавництво «Соцінформ». - К.: 2010.

11. НРК - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>.

12. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>.

13. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно - аналітичний огляд // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.

14. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_temp_us-office.pdf

Робоча група:

 О.В. Мудрак

 В.В. Серебряков

 О.М. Нагорнюк

 В.М. Поліщук